

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024

for Unil AS

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Unil AS oppfyller våre krav til gjennomførernivå. Les mer om gjennomførernivå **her**.*

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Unil er en del av NorgesGruppen, Norges største dagligvareaktør, og vi har ansvaret for NorgesGruppens merkevarer. Vi opererer i en kompleks og global verdikjede, med råvarer fra hele verden. I 2024 solgte vi over 4400 produkter produsert av 534 førsteleddslleverandører i 36 land. Våre leverandører benytter et omfattende nettverk av produsenter og underleverandører, og vår forretningspraksis har påvirkning på mennesker, miljø og dyr.

Vi står overfor stadig nye utfordringer i våre komplekse verdikjeder. 2024 var preget av et urolig geopolitisk landskap med økende politisk og økonomisk usikkerhet. Samtidig ser vi at klimaendringer, med mer ekstremvær og økende knapphet på naturressurser, gjør verdikjedene mer utsatte. Dette øker risikoen for uheldig forretningspraksis, leveranseutfordringer og økte kostnader i verdikjeden.

Til tross for disse utfordringene, endres ikke vår forpliktelse til å sikre trygge produkter og ansvarlige verdikjeder. Vi erkjenner at det dessverre er høy risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter i noen av våre verdikjeder. Derfor er vi avhengige av gode interne prosesser for å identifisere og redusere denne risikoen, og har i løpet av året vedtatt flere nye rutiner og retningslinjer som en del av dette arbeidet.

I tillegg stilles det stadig strengere regulatoriske krav til rapportering, dokumentasjon og tiltak. Tidligere frivillige initiativer har utviklet seg til krav om proaktivitet, særlig med innføringen av Åpenhetsloven og EUs bærekraftsdirektiv (CSRD). Unil rapporterte for første gang i henhold til CSRD i løpet av året, som en del av NorgesGruppens samlede års- og bærekraftsrapport. De økte kravene representerer både utfordringer og muligheter for oss og våre leverandører. Selv om implementeringen kan være krevende, gir dette oss en mulighet til å oppnå mer sammenlignbar og pålitelig informasjon om bærekraftarbeid i vår streben etter å gå foran.

2024 ble også året hvor vi lanserte Vilje, en produktserie vi er stolte av å presentere for våre kunder, og ikke minst med et navn som forplikter. Serien er utviklet med et ekstra fokus på ansvarlighet, med hensyn til både mennesker, dyr og planeten. Alle Vilje-produktene oppfyller strenge krav til produksjon, emballasje og transport. Våre forbrukere skal være trygge på at vi tar vårt ansvar, og vi ønsker å gjøre det enklere for dem å ta informerte og gode valg og gjennom dette vise sin Vilje.

" Vi tror at et felles fokus på disse problemstillingene vil skape en positiv utvikling for de svakeste leddene i våre verdikjeder, og vi vil bidra så godt vi kan til dette. "

Odd Ture Wang
Administrerende direktør

Styrets signatur

Unil AS

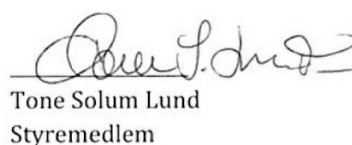
Styret i Unil AS bekrefter med dette å ha mottatt og lest rapport utarbeidet for Etisk handel Norge som også danner grunnlaget for vår redegjørelse:

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2024
Unil

Øyvind Andersen
Styrets leder

Tone Solum Lund
Styremedlem

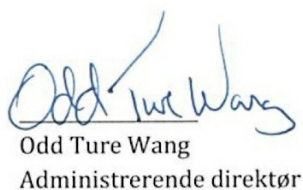
Knut Hartvig Johannson
Styremedlem

Ragna Bergholt Rom
Styremedlem

Tore Bekken
Styremedlem

Odd Ture Wang
Administrerende direktør

(Oslo, 2024)

Oslo
17.03.2025

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Unil AS

Adresse hovedkontor

Karenslyst allè 12-14, Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

NorgesGruppens egne merkevarer. First Price, Eldorado, Jacobs Utvalgte, Vilje, Unik, Fauna, Fiskemannen, Folkets, Fersk og Ferdig og Seidel

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Unil AS er ansvarlig for import, utvikling, innkjøp og markedsføring av produkter under NorgesGruppens egne merker, og har en portefølje på ca. 4000 produkter. Unil AS er eid av NorgesGruppen.

Våre merker selges til både dagligvare- og storhusholdningssektoren (bensinstasjoner, kiosker, gatekjøkken, restauranter, kantine og hoteller). Vi har produkter innen både mat- og non-food-kategoriene.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

11 625 205 208

Antall ansatte

186

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Kari Deraas (vikar fagsjef bærekraftig handel) og Julie Haugli Aarnes (fagsjef bærekraftig handel)

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

kari.deraas@unil.no, julie.haugli.arnaes@unil.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Unil solgte i 2024 4404 produkter fra 534 førsteleddsleverandører i 36 land. Våre førsteleddsleverandører har igjen mange produsenter og underprodusenter.

Unil har ca. 28 Kategori- og innkjøpssjefer som alle har sine klart definerte ansvarsområder. Hver enkelt er ansvarlig for kontrakter, oppfølging og dialog med leverandørene våre. Vi kjøper inn både packers brand (leverandørers egne varelinjer), standardiserte varer som legges i vårt design, spesialtilpassede varer og bulk varer (råvare som pakkes i Norge). De fleste av våre leverandører har vi langsiktig samarbeid med, hvor kontrakter reforhandles og fornyes årlig. I tillegg vi har også flere 2 og 3 års kontrakter.

Unil har i hovedsak tre former for innkjøpsprosesser: lokale, gjennom United Nordic (UN) eller European Marketing Distribution (EMD). Hvordan det enkelte produkt forhandles, avgjøres av faktorer som produktets kompleksitet, antall mulige leverandører, hvor mange andre av våre innkjøps samarbeidspartnere som har tilsvarende produktet, risiko i verdikjeden og prissensitivitet.

Dersom resultatet av en forhandling blir at vi skal bytte leverandør, enten pga. pris, kvalitet, leveringsevne, mislighold av kontrakter eller brudd på vår CoC, så varsles disse i henhold til spesifikasjoner i kontrakter. Ved avslutning av et samarbeid med en leverandør har vi fokus på å finne løsninger som er gode for begge parter. I mange tilfeller vil eksisterende leverandør levere varer utover opprinnelig avtaleperiode, dersom dette er hensiktsmessig. Det kan for eksempel være at leverandør sitter med stort lager av råvare eller emballasje.

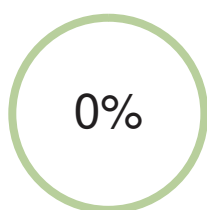
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

534

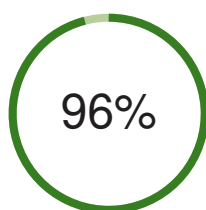
Kommentar til antall leverandører

Antall leverandører oppgitt er førsteleddsleverandører

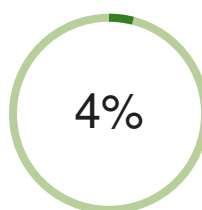
Type innkjøp/ leverandørforhold

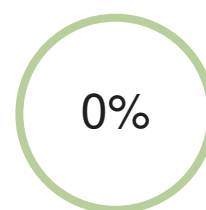
Helt/delvis egeneid
produksjon

Innkjøp direkte fra
produsent

Innkjøp via
agent/mellomledd/i
mportør/merkevare
leverandører

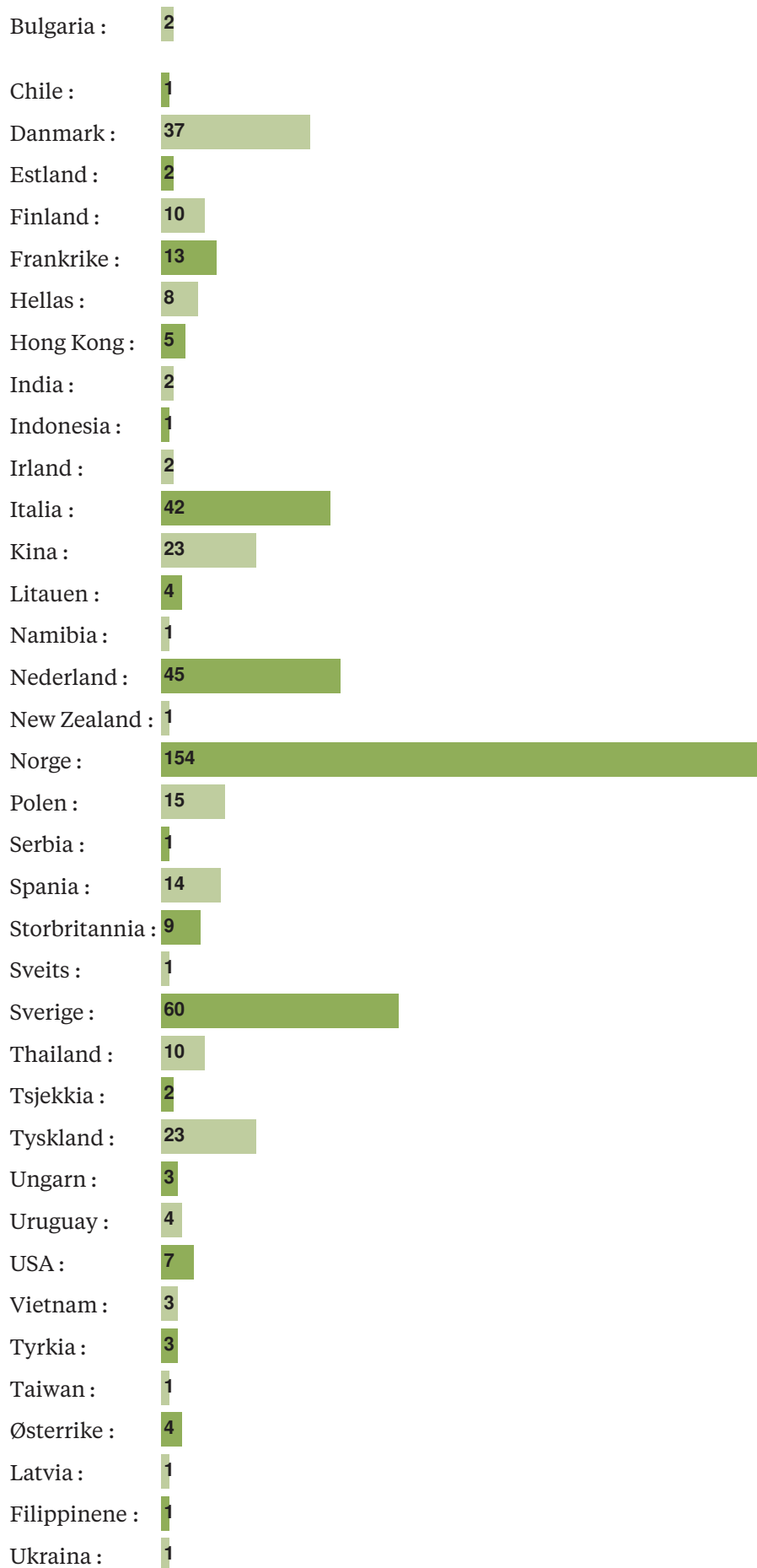
Annet

Estimat

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Belgia :

20

Latvia :

Vi har 534 hovedleverandører. Listen over er en fordeling av opprinnelsesland på disse.
Hver leverandør kan igjen ha nange produsenter, underleverandører av emballasje og innsatsfaktorer, leverandører av råvarer og småskalabønder som ikke er inkludert i tabellen over.

Vi har for definerte risikoland oversikt over alle produsenter (der produktet blir satt sammen).

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

56 361

Kommentar til antall arbeidere

Antall arbeidere oppgitt er basert på data hentet fra 123 produsenter som har en aktiv BSCI-revisjon. For øvrige leverandører er antall arbeidere ikke kartlagt.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Oppdatere risikovurdering på land og råvare.

Status: Fullført 2024

2

Mål: QuizRR opplæring Thailand (1 produsent, 2 rekrutteringsbyråer) og Quizrr opplæring i Kina (2 produsenter).

Status: Fullført 2024

3

Mål: Spørreundersøkelse til utvalgte leverandører på ansvarlig innkjøpspraksis.

Status: Utsatt til 2025

4

Mål: Rapportering til NorgesGruppen i tråd med CSRD og med bakgrunn i dobbelt vesentlighetsanalyse.

Status: Fullført 2024

5

Mål: Sikre rutiner og leverandøroppfølging for ivaretagelse av avskogingsforordningen.

Status: Utsatt til 2025

Prosessmål for kommende år

1

Utarbeide risikovurdering på vann på råvarenivå.

2

Kartlegge verdikjeden til gummi og aprikos

3

Sikre rutiner og leverandøroppfølging for ivaretagelse av avskogingsforordningen.

4

Spørreundersøkelse til utvalgte leverandører på ansvarlig innkjøpspraksis.

5

Lansering og videreutvikling av de nye bærekraftsnettsidene til Unil

6

Sikre god implementering av de nye retningslinjene på hasselnøtter, rørsukker og bomull

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://baerekraft.unil.no/krav-og-retningslinjer/retningslinjer-for-etisk-handel>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

I rapportering på åpenhetsloven og CSRD, i våre retningslinjer for etisk handel (Code of Conduct), og på våre nettsider, beskriver vi våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd. På våre nettsider kommuniserer vi også rundt prosjekter vi er deltagere i. For Unil handler bærekraftsarbeidet ikke kun om å redusere potensiell/faktisk negativ påvirkning for brudd på rettigheter og ødeleggelse av miljøet. Som samfunns- og næringslivsaktør skal vi bidra til positiv utvikling for menneskene og miljøet som bidrar til verdiskapning i våre verdikjeder.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Overordnet policyer for bærekraft utvikles av NorgesGruppen. Som heleid datterselskap forholder Unil seg til konsernets føringer. Unils egne policyer og retningslinjer for bærekraft blir utviklet i tråd med føringer fra NorgesGruppen og er forankret og vedtatt i ledergruppen. Utarbeidelse av nye retningslinjer foregår sammen med den nordiske innkjøpsgruppen United Nordic, og vedtatte retningslinjer operasjonaliseres i styringssystemer og rutiner. Ved behov blir opplæring gitt til ansatte som har arbeidsoppgaver som påvirkes av nye eller oppdaterte policyer eller retningslinjer.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Unil arbeider for å sikre ansvarlighet i alle deler av våre verdikjeder. Ansvarlig innkjøp og leverandørkjedestyring i Unil skal sikre at varene våre, fra råvareproduksjon til butikk, ivaretar menneske – og arbeidstakerrettigheter, miljø og dyrevelferd. Dette som en del av Unils bærekraftstrategi og målsetninger innenfor bærekraft som helhet.

Vi skal gå foran og tilby produkter som balanserer økonomi, samfunn og miljø og bidrar til en bærekraftig utvikling. Vi skal gi forbruker trygghet for at varene de kjøper hos oss er produsert på en måte som ivaretar mennesker, dyr og miljø, og gjøre det enkelt å velge de mest bærekraftige alternativene.

Å sikre en bærekraftig verdikjede er utfordrende i en stadig mer kompleks verden der klimaendringer, økt forbruk og rask befolkningsvekst gjør våre verdikjeder mer sårbare og uoversiktlige. Dette krever at vi prioriterer vår innsats der risikoen for alvorlige brudd er størst, og at vi iverksetter effektive tiltak for å stanse, redusere og forebygge negativ påvirkning. Identifisering av risiko, vurdering, prioritering og implementering av tiltak kaller vi aktsomhetsvurderinger. NorgesGruppen forventer at det gjennomføres aktsomhetsvurderinger i Unil. Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en forventning fra myndigheter, FN og OECD, og ble et lovkrav i 2022 gjennom Åpenhetsloven. Det er også en del av forpliktelsene vi har gjennom medlemskap i Etisk Handel Norge. Videre er det en forventning fra forbrukere, kunder og offentlige oppdragsgivere og sivilsamfunnsorganisasjoner at vi etterlever pliktene i Åpenhetsloven.

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en dynamisk og pågående prosess som involverer flere avdelinger, hvorav i hovedsak «Kvalitet og Bærekraft» samt «Kategori og Innkjøp». Funksjoner innenfor økonomi, marketing, innkjøp og lager vil også ha roller i arbeidet. Det overordnede ansvaret for at aktsomhetsvurderinger gjennomføres ligger hos ledergruppen som mottar rapportering på risiko, tiltak og fremdrift to ganger i året. Ansvaret for at aktsomhetsvurderinger operasjonaliseres ligger hos leder for Kvalitet og Bærekraft. Fagsjef Bærekraftig Handel er ansvarlig for å sikre at Unils arbeid med aktsomhetsvurderinger er i henhold til gjeldene lovverk og internasjonale rammeverk, for revidering og oppfølging av rutiner og policyer, opplæring av ansatte og implementering av relevante prosjekter. Fagsjef Dyrevelferd er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger på dyrevelferd. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger knyttet til land, råvare og produsent og skal i samarbeid med Fagsjef Bærekraftig Handel og Fagsjef Dyrevelferd utarbeide passende tiltak for å håndtere risiko. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede skal påse at aktsomhetsvurderinger blir implementert i leverandørkjeden. Videre ansvar for gjennomføring er spesifisert i interne rutiner. Kategori – og innkjøpssjefer har også en vesentlig rolle i gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger ved å følge rutine for ansvarlig innkjøpspraksis.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Ansatte med stillinger og arbeidsoppgaver knyttet til aktsomhetsvurderinger er kjent med dette gjennom rollebeskrivelser, i individuelle handlingsplaner, gjennom e-læringskurs, presentasjoner og gjennom definerte prosesser for produktutvikling. Arbeidet med bærekraft; strategier, mål, policyer og retningslinjer er integrert i virksomhetens styringssystem og rutiner.

Det gjennomføres jevnlig samtaler med hver enkelt kategori- og innkjøpssjef, med det formål å lage konkrete handlingsplaner med fokus på bærekraftig handel. Gjennom en årlig gjennomgang av handlingsplanene blir det informert og lært opp i nye risikoområder relevante for den enkelte kategori- og innkjøpssjef. Opplæring i bærekraftige verdikjeder og antikorrupsjons- og dilemmatrening følges også opp ved nyansettelser. Alle relevante tiltak ble i 2024 konkretisert i handlingsplan for markedsavdelingene (kategori- og innkjøp).

Opplæring innenfor bærekraftig handel er obligatorisk for alle nyansatte uavhengig av avdeling og stilling. Opplæringen internt blir i all hovedsak gjennomført av Fagsjef for bærekraftig handel, men opplæringen kan også innebære kurs og foredrag fra eksterne fagpersoner.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Unil har et stort fokus på kompetanseheving for ansatte med utgangspunkt i den enkeltes arbeidsoppgaver og fagområde. For ansatte involvert i aktsomhetsvurderinger og risikohåndtering gjennomføres kompetanseheving etter identifisert behov. I 2022 utviklet vi obligatorisk e-læringskurs i ansvarlig innkjøpspraksis som samtlige ansatte på hovedkontoret, samt selgere og relevante ansatte på lageret må gjennomføre. Innenfor disse ansattgruppene, skal alle nyansatte gjennomføre kurset, i tillegg til at det skal gjennomføres på nytt hvert tredje år. I tillegg deltar ansatte på kurs og workshops som dekker dagligvaresektoren og relevante risikoområder.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Bærekraft er for Unil en forutsetning for god forretningsdrift. Våre forpliktelser og ambisjoner på bærekraft er forankret i strategier og handlingsplaner. Unil har elleve overordnede målsettinger for bærekraft i inneværende strategiperiode. Disse er:

1. Vi skal redusere klimagasser ved å redusere utslipp av CO2 fra prioriterte varegrupper.
2. Lageret vårt skal være klimanøytralt.
3. Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
4. Vi skal redusere matsvinn i vår verdikjede
5. Vi skal redusere og minimere eksponering av uheldige stoffer for forbrukere og miljøpåvirkningen der vi produserer varene våre.
6. Vi skal være en pådriver for sirkulær emballasje, bærekraftige emballasjematerialer, samt forhindre forsøpling i vår verdikjede.
7. Vi skal sikre at produksjon av kritiske råvarer ivaretar effektiv vannforvaltning.
8. Vi skal sikre en mer bærekraftig oppdrettssektor og fiskeriforvaltning i vår verdikjede.
9. Vi skal hjelpe forbrukerne til enklere valg for et sunnere kosthold og god helse.
10. Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får ivaretatt sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter.
11. Vi skal sørge for at dyrene i vår verdikjede behandles bra og lever i et miljø som fremmer god dyrevelferd.

Oversikt over hovedmål og eventuelle delmål finnes på våre nettsider under hvert tilhørende fokusområde:
<https://baerekraft.unil.no/>

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

Ledelsen gjennomgår jevnlig fremdrift for arbeidet med bærekraft for å sikre at det er satt av tilstrekkelig med ressurser og prioriterer innsats for måloppnåelse. Ledelsens gjennomgåelse er årlig, men ledelsen får presentert fremgang på målsettinger i handlingsplan 2 ganger i året. Bærekraft og aktsomhetsvurderinger er en del av styrets agenda og det rapporteres årlig om fremdrift, muligheter og utfordringer. Handlingsplanens mål følger strategiperioden og har frist for gjennomføring innen utgangen av 2025.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

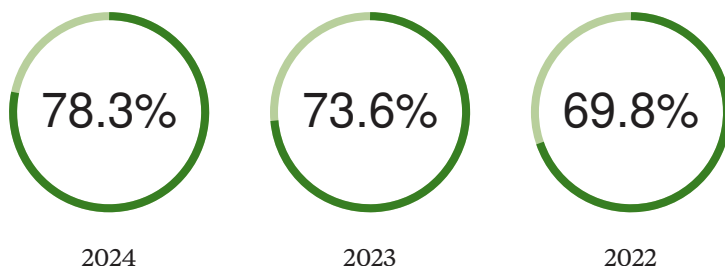
Unil har som policy at alle leverandører skal signere vår CoC. Leverandører i risikoland skal være registrert hos Amfori/BSCI og ha en gyldig sosial revisjon, enten gjennom Amfori/BSCI eller en SMETA-revisjon. Nye leverandører i risikoland informeres om disse forpliktelsene før kontraktsinngåelse. Unils CoC vedlegges kontrakten og kan også leses på: <https://unil.no/unil-tar-ansvar/retningslinjer-og-krav/>

Kategori-innkjøpschef formidler i samarbeid med fagsjefer på kvalitet, formelle krav til nye leverandører før og under nye kontraktsrunder. Dersom leverandører har ytterlige tilbakemeldinger eller spørsmål vedrørende disse kravene, stilles dette ofte direkte til Kategori-innkjøpsjefer. Kategori- og innkjøpsjefer videreformidler dette videre til Fagsjef bærekraftig leverandørkjede, som i noen tilfeller tar dialogen videre med leverandørene. I spesifikke situasjoner, spesielt ved brudd av retningslinjer, følger Fagsjef Bærekraftig Handel opp dialog med leverandører med formål å sammen finne gode løsninger.

Unil har minimumskrav til leverandører disse vil alltid ligge i oppdatert versjon på; <https://unil.no/unil-tar-ansvar/retningslinjer-og-krav/>

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Antall signerte CoC vil ikke være 100 % da flere av våre leverandører ikke leverer produkter til våre egne merkevarer, det kan for eksempel være:

- leverandører av partivarer (partivarekjøp, for eksempel av kjent merkevare på hygiene, der Unil ikke er ansvarlig for produksjon og ikke står som forbrukerkontakt)
- merkevareleverandører som også leverer til NorgesGruppen og har signert NorgesGruppens retningslinjer for leverandører
- Leverandører der Unil som fungerer som importør på deres merkevarer men der Unil ikke har ansvar for produksjon eller salg.

Øvrige leverandører skal signere Unils Code of Conduct.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Fokuset på nåværende og kommende EU-lovverk, samt arbeid med aktsomhetsvurderinger i tråd med Åpenhetsloven er stadig økende. Organisasjonen har i rapporteringsåret hatt et utvidet fokus på arbeidsmetodikk opp mot disse, og første gjennomføring av rapportering til bærekraftsdirektivet.

Unil har vært tydelig involvert i NorgeGruppens gjennomføring av dobbelt vesentlighetsanalyse og opplever at konsernet i stor grad står samlet på tiltak og arbeidsmetodikk fremover.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Migrantarbeidere i næringsmiddelsektoren i Thailand har begrenset kunnskap om sine rettigheter som kan føre til former for tvangsarbeid.	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid	Thailand
Systematisk bruk av overdreven overtid og svak sosial dialog hos produsenter i risikoland	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid	Kina Thailand
Utslipp og kjemikaliebruk på produksjonssteder som kan skade mennesker, miljø og lokale økosystemer.	Helse, miljø og sikkerhet Utslipp Energi Avfall Vann	Globalt
Prioritert risikoråvare: palmeolje	Tvangsarbeid Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø	Brasil Colombia Costa Rica Ecuador Guatemala Indonesia Malaysia Nigeria Papua Ny-Guinea Thailand

Ulovlig avskoging som resultat av papir/papp/trevirke produksjon. Tømmer er i tillegg en prioritert risikoråvare.	Helse, miljø og sikkerhet Lønn Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø Korrupsjon	Globalt
Arbeidstakerrettigheter spesielt barnearbeid i kaffe-, kakao- og te sektoren. Men også utfordringer knyttet til avskoging i kaffe- og kakao produksjon.	Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelser Miljø	Brasil Indonesia India Kenya Sri Lanka
Overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på arbeidstakerrettigheter i sjømatindustrien.	Tvangsarbeid Helse, miljø og sikkerhet Miljø Dyrevelferd	Globalt
Prioritert risikoråvare: Gummi	Tvangsarbeid Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø Vann	Thailand
Prioritert risikoråvare: Cashew	Tvangsarbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø	Vietnam
Prioritert risikoråvare: Appelsin	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnearbeid Lønn Miljø	Brasil

Prioritert risikoråvare: Ananas	Tvangsarbeid Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø Vann	Costa Rica Indonesia Thailand
Prioritert risikoråvare: Aprikos	Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn	Tyrkia
Prioritert risikoråvare: Bomull	Tvangsarbeid Barnearbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Miljø	Brasil Kina Indonesia India Kasakhstan Pakistan Tyrkia USA
Prioritert risikoråvare: Hasselnøtter	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø	Tyrkia
Prioritert risikoråvare: Ris	Tvangsarbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Miljø Vann	Bangladesh India Pakistan Thailand Vietnam
Prioritert risikoråvare: Blåbær	Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Marginaliserte befolkningsgrupper	Finland Sverige

Prioritert risikoråvare: Kylling	Tvangsarbeid Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Marginaliserte befolkningsgrupper	Thailand
Prioritert risikoråvare: Soya	Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø Drivhusgasser Vann	Argentina Brasil Chile Spania India
Prioritert risikoråvare: Sukker	Tvangsarbeid Barnearbeid Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Miljø Vann	Kina Colombia Costa Rica Den Dominikanske Republikk Guatemala India Mauritius Mexico Nicaragua Filippinene Pakistan El Salvador Thailand USA

Vi gjennomfører risikovurderinger hvor vi identifiserer og prioriterer de mest vesentlige områdene på bakgrunn av alvorlighetsgrad, omfang og mulighet for reversering av potensiell og faktisk risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter og negativ miljøpåvirkning. Vi har løpende dialog med leverandører i risikoland på strukturelle brudd på arbeidstakerrettigheter som utstrakt bruk av overtid, korrekt kompensasjon, retten til fri organisering og kollektive forhandlinger og helse, miljø og sikkerhet for å bidra til forbedringer. Vi gjør løpende oppdatering av våre risikovurderinger der ny informasjon fremkommer.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a) Vi gjennomfører risikovurderinger annethvert år, men også løpende ved spesifikke hendelser, på land- og råvare nivå hvor vi identifiserer potensiell/faktisk negativ påvirkning og utarbeider tiltak for å håndtere dette. Alle potensielle og eksisterende leverandører og produkter blir risikovurdert løpende.

b) Vi prioriterer tiltak på våre produkter og i vår verdikjede. Logistikk gjør egen risikovurdering som ikke er redegjort for i denne rapporteringen.

c) Vurdering baserer seg på Amfori BSCI Country Risk Classification List, råvareinformasjon fra Verisk Maplecroft og andre anerkjente risikokilder, BSCI rapporter og kjennskap til leverandør. Faglige og forskningsbaserte rapporter blir også tatt i bruk til den grad det er relevant.

d) Det er flere områder og råvarer som ikke dekkes av eksisterende kilder, der dette er tilfelle gjør vi egne vurderinger. I særlige situasjoner, og hvor det er nødvendig bestiller vi eksterne rapporter fra relevante fagmiljøer. Vi har dialog med relevante interessenter inkludert sivilsamfunnsorganisasjoner, fagbevegelse og sertifiseringsordninger i arbeidet med risikokartlegging og spesielt i prioritering og iverksetting av tiltak for å redusere negativ påvirkning for å sikre en effektiv og helhetlig tilnærming for forbedringsarbeid.

Indikator

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Vi identifiserte prioritert risiko for tiltak i slutten av 2021, og arbeidet med utvikling av tiltak har fortsatt i 2022-2024. Vi oppdaterte hele risikovurderingen våren 2024, og vil være gjeldende for 2024 og 2025.

Unil har i løpet av 2024 ikke avdekket brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter i vår verdikjede.

Gjennom våre sosiale revisjoner og mediasaker har vi, i risikoland, identifisert flere mindre avvik knyttet til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Avvikene er grundig undersøkt og under oppfølging.

Mistanke om kinesiske tomater i italiensk tomatpuré:

I desember 2024 avdekket en medieavsløring at kinesisk tomatpuré ble solgt som italiensk.

Våre leverandører og egne merkevarer har tydelig spesifisert i kontrakter at vi ikke skal bruke kinesiske tomater.

Da saken ble kjent, fulgte vi den opp og gjennomførte en sporbarhetstest. Testen bekreftet at tomatene levert til Unil har den opprinnelsen som er avtalt med leverandør. Vi fortsetter å styrke våre kontrollrutiner for å sikre full sporbarhet og transparens i verdikjeden.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

	Migrantarbeidere i næringsmiddelsektoren i Thailand har begrenset kunnskap om sine rettigheter som kan føre til former for tvangsarbeid.
Overordnet mål :	Bedre forholdene for migrantarbeidere i den thailandske næringsmiddelindustrien.
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Pilotprosjekt på Quizrr-opplæring simultant hos produsent og de to rekrutteringsbyråene produsentene benytter. Målet var å sikre opplæring av arbeidere ved rekrutteringsbyråene, også utenfor vår egen verdikjede.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

For å bedre arbeidsforholdene for migrantarbeidere i den thailandske næringsmiddelindustrien har Unil implementert Quizrr, en digital opplæringsplattform, ved fire fabrikker i Thailand og Kina. Opplæringen dekker temaer som rettferdig behandling, helse og sikkerhet, samt ansvarlig rekruttering. Totalt har 1322 personer, inkludert 96 fra ledelsen, deltatt i opplæringen. I Thailand ble det gjennomført et pilotprosjekt der også rekrutteringsbyråer ble involvert for å sikre opplæring av arbeidere utenfor Unils direkte verdikjede.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Tiltaket har gitt arbeidere økt kunnskap om sine rettigheter og bidratt til bedre dialog mellom ledelsen og ansatte. Selv om pilotprosjektet i Thailand ikke nådde ønsket omfang, ga det verdifulle innsikter i hvordan byråene kan motiveres til å se verdien av bredere opplæring. To fabrikker skal motta siste deler av læringskurs i løpet av Q1 2025, men utover det er ikke Quizrr-samarbeidet planlagt videreført i 2025. Erfaringene vil likevel kunne brukes i fremtidige initiativer for å styrke arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden.

	Systematisk bruk av overdreven overtid og svak sosial dialog hos produsenter i risikoland
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	114 av 121 (94 %) produsenter i risikoland hadde ved utgangen av 2024 en gyldig sosial revisjon - kun egne merkevarer
Mål i rapporteringsåret :	Alle produsenter i risikoland skal ha en gyldig sosial revisjon (eks BSCI, SMETA, SA 8000).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

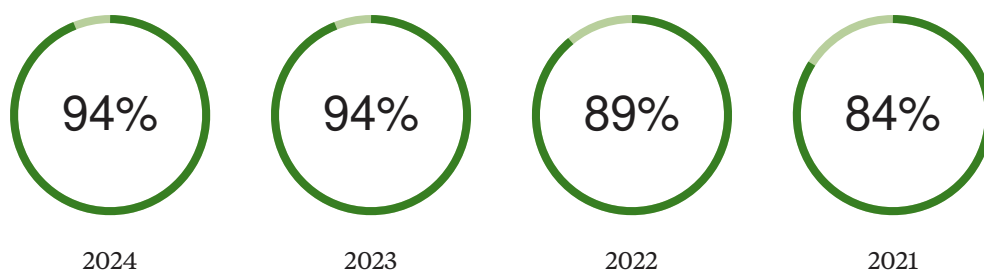
Vi krever at alle produsenter i risikoland skal ha en gyldig sosial revisjon. Vi følger opp der vi har ansvar og følger opp alle vesentlige gjennomgående utfordringer både gjennom BSCI og andre innhentede revisjoner. Der vi ikke har direkte ansvar (RSP BSCI), følger vi opp at alle avvik er lukket.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Sosiale revisjoner benyttes til å fange opp produsenter som ikke ivaretar krav til arbeidstakerrettigheter. Vi vil i 2024 jobbe videre for å sikre at 100 % av våre produsenter i risikoland har en sosial revisjon og videre følge opp at alle avvik blir lukket.

Indikator

Andel produsenter i risikoland som har en sosial revisjon

	Utslipp og kjemikaliebruk på produksjonssteder som kan skade mennesker, miljø og lokale økosystemer.
Overordnet mål :	Vi skal redusere og minimere eksponering av uheldige stoffer for forbrukere. Vi skal redusere miljøpåvirkningen der vi produserer varene våre.
Status :	73%. Tidligere mål på 65 % ble nådd i 2022
Mål i rapporteringsåret :	Alle NorgesGruppens produsenter av non-food merkevarer skal ha en miljøsertifisering i henhold til våre retningslinjer. (ISO 14001, Svanen, Bra Miljøvalg, Blå Engel, GOTS, Økotex Step).

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

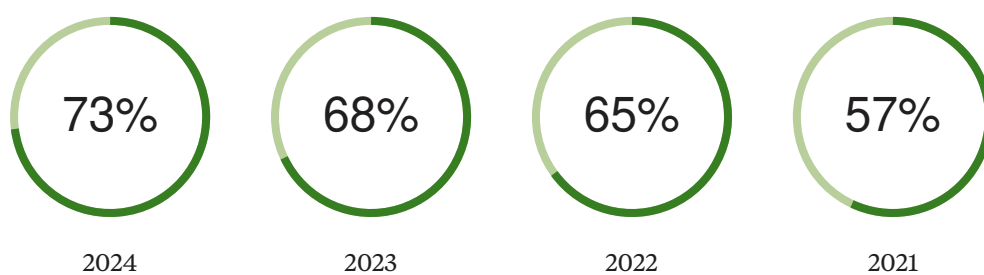
For å øke andelen miljøsertifiserte non-food-produsenter har vi kartlagt status, inkludert miljøsertifisering som krav i våre retningslinjer, og styrket dialogen med leverandører for å øke forståelsen og insentivene for sertifisering.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer at tiltakene vil øke andelen miljøsertifiserte produsenter og bidra til å nå målet om 100 % sertifisering innen 2030. Økt etterspørsel etter miljøsertifiserte varer skal samtidig redusere negativ miljøpåvirkning fra produksjonsprosesser. For kommende rapporteringsår vil vi følge opp leverandører som ikke er på vei mot sertifisering, evaluere eventuelle justeringer av kravene i våre retningslinjer, og overvåke progresjonen for å sikre at vi nærmer oss målet.

Indikator

Andel non-food produsenter med miljøsertifisering

	Prioritert risikoråvare: palmeolje
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
Status :	78 %
Mål i rapporteringsåret :	Av produkter som inneholder palmeolje, skal vi fortsette å øke graden av sertifisert palmeolje i henhold til våre retningslinjer.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Der hvor det av funksjons- eller smaksmessige årsaker har vært vanskelig å fjerne palmeoljen, finnes følgende retningslinje:

"Unil ønsker å begrense bruk av palmeolje. Dersom det ikke er mulig å unngå bruk av palmeolje, for eksempel på grunn av funksjonelle årsaker, skal palmeoljen minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG). Unntak kan bli gjort for nonfood- produkter slik som vaskemidler og hygieneprodukter inneholdende palmeoljederivater. For slike produkter kan RSPO sertifisert palmeolje etter "mass-balance" (MB) standarden godkjennes."

Vi godkjenner dermed midlertidig MB for palmeoljederivater i non-food, da markedstilgangen på segregert palmeolje er for dårlig innenfor denne kategorien. Vi antar at dette vil endres som følge av avskogingsdirektivet.

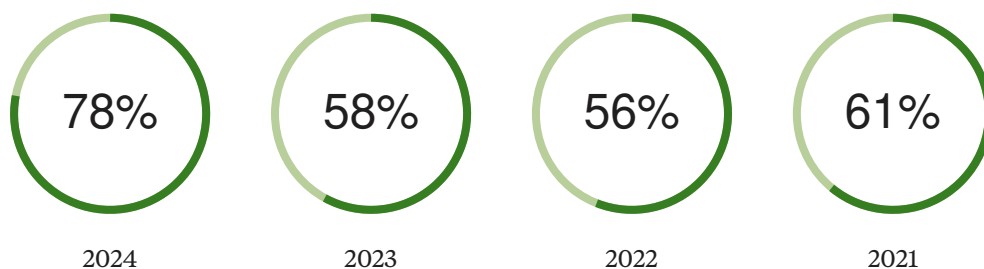
Palmeolje omfattes av avskogingsforordningen (EUDR) og er dermed underlagt krav om sporbarhet og aktsomhetsvurderinger for å sikre at råvaren ikke bidrar til avskoging. I løpet av 2025 vil UNIL vurdere behovet for å oppdatere sine retningslinjer og innkjøpspraksis på palmeolje for å sikre samsvar med de nye kravene i EUDR.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Sertifisert og sporbar palmeolje er et godt alternativ som sikrer at palmeoljen ikke er dyrket på avskoget arealet og samtidig stiller krav til ivaretagelse av arbeidere samt biomangfold. Retningslinjen har derfor som formål å redusere risiko for avskoging, brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter og ivaretagelse av miljø.

Indikator

Andel av food-produkter med palmeolje som er sertifisert etter RSPO Identity Preserved (IP) eller segregert (SG)

Flere produkter har blitt sertifisert i løpet av året, og det står kun igjen 2 produkter med palmeolje som ikke er sertifisert RSPO segregert, men RSPO mass balance.

	Ulovlig avskoging som resultat av papir/papp/trevirke produksjon. Tømmer er i tillegg en prioritert risikoråvare.
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
Status :	95 %
Mål i rapporteringsåret :	Alle våre nye og eksisterende papir og trevirkeprodukter skal innen utgangen av 2025 være sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanen, eller bestå av resirkulert materiale. Det skal ikke brukes råvarer som stammer fra tropisk tømmer i våre produkter.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Resterende produkter inneholdende trevirke som ikke er sertifisert eller består av resirkulert materiale skal endres til dette innen utgangen av 2025.

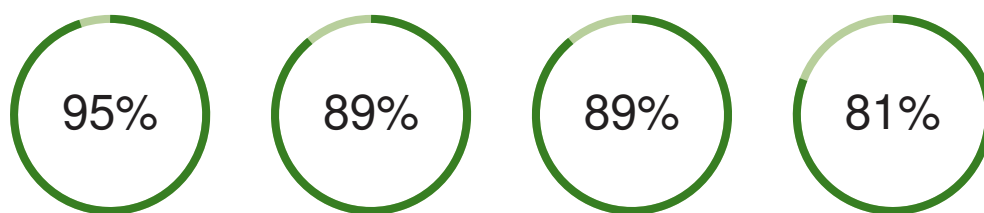
Tømmer og trebaserte produkter omfattes av avskogingsforordningen (EUDR) og er dermed underlagt krav om sporbarhet og aktsomhetsvurderinger for å sikre at råvaren ikke bidrar til avskoging. I løpet av 2025 vil Unil vurdere om det er behov for å oppdatere våre retningslinjer for tre- og papirprodukter og tilpasse innkjøpspraksis for å sikre samsvar med de nye kravene i EUDR, inkludert krav til full sporbarhet til opprinnelsessted.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Tiltaket er ment å redusere vår risiko for ulovlig avskoging samt bidra til sporbarhet på opprinnelse.

Indikator

Andel papir og trevirkeprodukter som er sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanen

2024

2023

2022

2021

Mye arbeid gjort i 2023 vises nå på status i 2024

	Arbeidstakerrettigheter spesielt barnarbeid i kaffe-, kakao- og te sektoren. Men også utfordringer knyttet til avskoging i kaffe- og kakao produksjon.
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Kakao: 70 % Kaffe: 100 % Te: 100 %
Mål i rapporteringsåret :	Alle våre kaffe- eller kakaoprodukter skal være Fairtrade eller Rainforest Alliance sertifiserte. Alle våre te-produkter skal være Fairtrade sertifiserte.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Status utgangen av 2024;

I 2024 mangler 13 av 86 kakaoprodukter sertifisering i henhold til vår retningslinje, mens i 2023 manglet 27 av 127 kakaoprodukter sertifisering. Disse er i stor grad Packers Brand (ikke egne merkevarer). I % ser dette ut som en nedgang, pga. reduksjon av produkter med sertifisert kakao i sortiment, men i realiteten en forbedring i antall sertifiserte produkter.

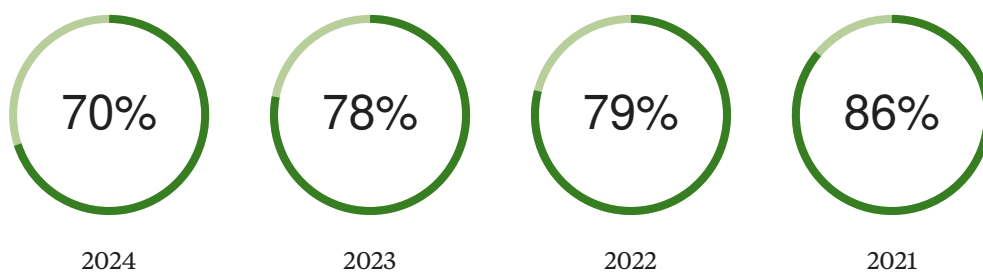
Sertifisering av kakao har vært en høy prioritering internt, og flere produkter er i sertifiseringsprosess, og forventet ferdig sertifisert i løpet av 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser sertifisering av kakao i våre produkter som det viktigste risikoreduserende tiltaket vi har når det kommer til bedre vilkår for bønder, omlegging til mer bærekraftig produksjon, lavere risiko for barnarbeid, lavere risiko for ulovlig avskoging, samt ivaretagelse av biomangfold.

Indikator

Andel kakaoprodukter som er sertifiserte

Økt antall produkter som har gått fra usertifisert til sertifisert, men antall kakaoprodukter i sortiment har blitt redusert, dermed har prosentandel gått ned.

	Overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på arbeidstakerrettigheter i sjømatindustrien.
Overordnet mål :	Vi skal sikre at våre fisk- og sjømatprodukter kommer fra produsenter som jobber for en mer bærekraftig verdikjede.
Status :	88 %
Mål i rapporteringsåret :	All fisk og sjømat fra risikoområder skal være sertifisert etter MSC/ASC.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

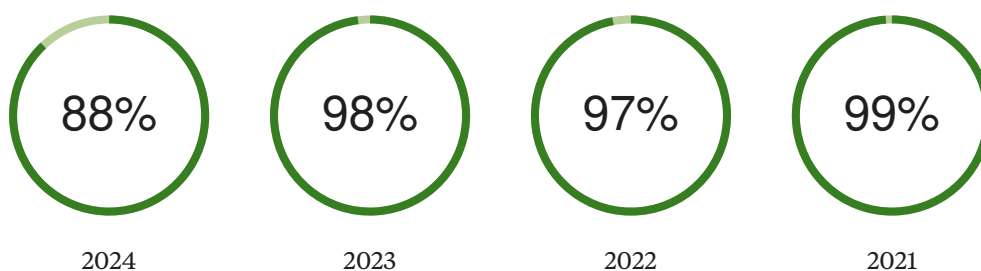
8 av 65 fisk og sjømatprodukter fra risikoområder var ved utgangen av 2024 ikke MSC/ASC-sertifisert. Vi forventer å komme i mål i utgang 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi har innført retningslinje på sertifisering av definerte risikoarter innen sjømat da det for noen arter og i noen industrier er høy risiko for overfiske, negativ miljøpåvirkning og brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter. Ved å sette krav til MSC/ASC sertifisert råvare vil denne risikoen reduseres, samtidig følger vi opp sertifiseringsordningen for å styrke arbeidet rettet mot menneske- og arbeidstakerrettigheter ombord på MSC-sertifiserte fartøy. Grunnen til lavere oppnåelse i 2024 skyldes flere nye produkter med nye leverandører som vi aktiv samarbeider med slik at de oppfyller våre krav.

Indikator

Andel fisk- og sjømat fra risikoprodukter som er ASC- eller MSC sertifiserte.

Indikatoren gjelder for produsenter av egne merkevarer og packers brand. Årsaken til lavere oppnåelse i 2024 er hovedsakelig på grunn av et samarbeid med en leverandør av argentinske reker som ikke enda er sertifisert. De forventes å bli sertifiserte innen utgangen av 2025.

	Prioritert risikoråvare: Gummi
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
Status :	I prosess, skal arbeides videre med i 2025
Mål i rapporteringsåret :	Opprinnelig planlagt retningslinje/tiltak for råvaren ble ikke implementert i 2024.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Opprinnelig planlagt retningslinje/tiltak for råvaren ble ikke gjennomført i 2024. Dette på grunn av kartlegging av modenhet for sertifisering hos leverandører, og i påvente av krav i forbindelse med avskogingsforordningen som trer i kraft i desember 2025. Ettersom EUDR vil innføre strengere krav til sporbarhet og aktsomhetsvurderinger for gummi, vurderer Unil at det på nåværende tidspunkt ikke er behov for en egen retningslinje, da disse kravene forventes å dekke de nødvendige tiltakene for å håndtere risikofaktorene knyttet til gummi.

Som et resultat av vår risikokartlegging i 2024, er gummi fortsatt definert som en prioritert risikoråvare, selv om vi kun har to produkter med råvaren i vårt sortiment. I løpet av året har det blitt gjennomført en inngående vurdering av opprinnelse, leverandørkjede og sertifiseringsmuligheter. Det har blitt identifisert begrenset kunnskap om verdikjeden på våre gummi-produkter, inkludert hvordan råvarene produseres og under hvilke arbeidsforhold.

I 2025 vil vi gjennomføre en dypere kartlegging av verdikjeden for gummi – fra råvareproduksjon i Thailand til ferdige produkter fra vår leverandør i Kina. Vi vil også vurdere potensielle samarbeidsmuligheter, herunder direkte samarbeid med kooperativer eller sertifiseringsordninger, for å forbedre arbeidsforhold og sporbarhet. Leverandørene våre vil bli fulgt opp for å sikre samsvar med EUDR.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Gjennom kartleggingen av verdikjeden for gummi og implementering av avskogingsforordningen, forventer Unil økt åpenhet i verdikjeden og en bedre forståelse av risikoer knyttet til råvareproduksjon.

	Prioritert risikoråvare: Cashew
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Prosjekt pågående Screening gjennomført
Mål i rapporteringsåret :	I henhold til prosjektplanen til prosjektet "Building Capacity towards Sustainable Development for the Cashew Nut Supply Chain in Vietnam", som ledes av Etisk handel Norge, vil Unil fortsette arbeidet med forbedringer i cashew-verdikjeden. I tillegg til prosjektaktiviteter vil alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i regi av vårt felles innkjøpssamarbeid i United Nordic.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Prosjektet er et resultat av en due diligence-studie av leverandørkjeden for cashewnøtter i Vietnam i 2018, som avdekket utfordringer knyttet til arbeidsstandarder og bærekraft. Målet er å forbedre forholdene for bønder, underleverandører og eksportører i verdikjeden.

Utvalgte resultater for 2024:

- Fullført opplæring av 240 bønder i bærekraftige jordbruksteknikker. Evaluering viser at omtrent 80 % av deltakerne opplever delvis eller betydelig forbedring i produktivitet, kvalitet og inntekt.
- Gjennomført opplæring av kooperativer for å øke deres evne til å bistå bønder og muliggjøre sporbarhet i verdikjeden.
- Bidratt til utviklingen av en veiledning for ansvarlig innkjøp basert på intervjuer og analyser, med anbefalinger for forbedret aktsomhetsvurdering og innkjøpspraksis.
- Totalt for prosjektet har det blitt lært opp 277 deltakere i arbeidsstandarder og sosial dialog for underleverandører og eksportører, hvor over 50 % var kvinner.

I 2025 vil UNIL fortsette å følge prosjektet tett, med fokus på videre opplæring, økt sporbarhet og evaluering av prosjektets effekt.

Screeningen i regi av United Nordic er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Gjennom prosjektet har Unil og andre norske aktører fått bedre innsikt i utfordringene i cashew-verdikjeden i Vietnam. Opplæringen av bønder og kooperativer har blant annet styrket deres kunnskap om mer bærekraftige metoder.

I 2025 vil prosjektet ha økt fokus på måling av forbedring og resultatinnhenting, med særlig vekt på:

- Evaluering av effekten av bøndernes opplæring og om sporbarhet i leverandørkjeden kan forbedres ytterligere.

- Tett samarbeid med kooperativer for å styrke deres rolle i verdikjeden.
- Videreføring av opplæring innen arbeidsstandarder for leverandører og prosesseringsanlegg.
- Fortsatt arbeid med å forbedre innkjøpspraksis for å sikre ansvarlig handel med cashewnøtter.

Se prosjektmål; <https://etiskhandel.no/vietnam/>

	Prioritert risikoråvare: Appelsin
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Sikring av ny retningslinje ikke hensiktsmessig å gjennomføre på grunn av råvaresituasjon. Videreføre dialog med hovedleverandør om muligheter for sertifisering, samt utrede potensialet for et risikoreduserende prosjekt som kan implementeres i 2025.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Unil har utredet mulighetene for å innføre en retningslinje basert på Fairtrade- eller Rainforest Alliance-sertifisering for appelsiner, men fortsatte utfordringer knyttet til råvaresituasjonen har gjort dette vanskelig å gjennomføre.

I 2024 har vi derfor fortsatt dialogen med vår hovedleverandør om alternative risikoreduserende tiltak, inkludert muligheten for å etablere et prosjekt rettet mot forbedrede arbeidsforhold. Evaluering av dette prosjektet vil avgjøre om det kan implementeres i 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi vurderer risikoen for brudd på arbeidstakerrettigheter i verdikjeden for appelsiner som høy, og Unil har derfor prioritert videre arbeid med å identifisere risikoreduserende tiltak. Sertifisering er en mulig løsning, men vi ser også på alternative tiltak i samarbeid med hovedleverandør.

	Prioritert risikoråvare: Ananas
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Screenet, videre arbeid i 2025
Mål i rapporteringsåret :	Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic. I tillegg skal det utvikles tiltak for å bedre arbeidsforhold på gårdsnivå.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Screening av ananasleverandører har blitt gjennomført som en del av felles screening i United Nordic, der det er gjennomført kartlegging av sosiale revisjoner hos produsenter, samt modenhet og risikokartlegging i hele verdikjeden. Samtlige råvareleverandører har vært screenet og er godkjent i løpet av 2024.

For å forbedre arbeidsforhold på gårdsnivå har vi kartlagt sertifiseringsmuligheter hos leverandører. Gjennom screeningen og kartleggingen har UNIL fått bedre innsikt i sertifiseringsmulighetene for ananasleverandører, samt hvilke begrensninger som finnes for ytterligere sertifisering.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser risikoen på ananas som høy og vi har som mål å sette tilstrekkelige risikoreduserende tiltak. Sertifiseringer er en mulighet, og arbeidet følges opp i 2025.

	Prioritert risikoråvare: Aprikos
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Screenet i 2024, arbeid fortsetter i 2025
Mål i rapporteringsåret :	Tiltak for råvaren for å redusere risiko på gårdsnivå.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Alle potensielle leverandører screenes årlig gjennom felles screening i United Nordic, og samtlige råvareleverandører. Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

I løpet av 2024 ble alle leverandørene screenet, og Unil har vært i dialog med en sertifiseringsordning for å få mer informasjon om mulighetene for sertifisering av råvare. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Screening av råvareleverandører medfører en vurdering av modenhet hos produsenten og gir oss en indikasjon på om det er behov for ytterligere tiltak i verdikjeden. Valg av leverandør med høy grad av modenhet er et resultat av screeningen i 2024. Da aprikoser er et risikoprodukt vil screeningen være årlig og vi vurderer samtidig om det er andre risikoreduserende tiltak som bør gjennomføres og om det evt. er sertifiseringer, prosjekter e.l. vi kan benytte/delta i.

	Prioritert risikoråvare: Bomull
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Retningslinje vedtatt Screening gjennomført
Mål i rapporteringsåret :	Vedta ny retningslinje på bomull. Alle potensielle leverandører skal screenes gjennom felles screening i United Nordic. Screeningen er omfattende og innebærer sosiale revisjoner hos produsent, samt modenhet og grad av risikokartlegging og tiltak i hele verdikjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Retningslinje: Leverandørenes risikoreduserende tiltak i verdikjeden er ansett som for svake. Ytterligere tiltak i form av sertifisering er påkrevd for å kunne sikre tilstrekkelig god informasjon. Resultatet er en ny retningslinje, og er som følger: Alle produkter som inneholder mer enn 10 % bomull bør være sertifisert i henhold til minst én av følgende standarder: GOTS, Organic Cotton Standard, Fairtrade eller Svanemerket. Andre sertifiseringer for økologisk bomull godkjent av IFOAM-familien av standarder, som inkluderer sosiale krav, kan også godkjennes.

Screening: Samtlige råvareleverandører har vært screenet i løpet av 2024.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi forventer både forbedret sporbarhet, sosiale revisjoner i produksjonen og tiltak for å sikre arbeideres rettigheter ved å benytte sertifisert råvare på bomull. Det er gjort en vurdering av flere typer sertifiseringsordninger og retningslinje gjenspeiler flere mulige.

Det er forventet at vedtak om ny retningslinje på bomull implementeres på relevante produkter i løpet av 2025, og arbeidet med å sikre en god implementering vil være sentralt for 2025. Det er planlagt Svanemerket-sertifisering på hygieneproduktene bomullspinner, pads og pleats.

Forventede resultater inkluderer:

- Forbedret sporbarhet og mer transparent informasjon om bomullens opprinnelse.
- Økt andel sertifisert bomull i våre produkter, som reduserer risiko for bruk av bomull produsert under uakseptable arbeidsforhold og med uheldig miljøpåvirkning.

	Prioritert risikoråvare: Hasselnøtter
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Prosjekt pågående 2024 Ny retningslinje vedtatt
Mål i rapporteringsåret :	Fortsette pilotprosjekt på det digitale verktøyet Farmforce hos vår hasselnøttprodusent i Tyrkia, Avella.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

- **Farmforce:** I samarbeid med vår hasselnøttprodusent Avella forsetter vi å teste Farmforce i vår verdikjede. I løpet av 2024 gjennomførte leverandør en kartlegging av arbeidsforholdene på gårdsnivå. Verktøyet har gitt oss viktig informasjon om hvordan vi kan forbedre arbeidsforhold og identifisere områder som trenger mer oppfølging. 81 bønder deltok i undersøkelsen i 2024. Dette gir oss et bedre grunnlag for å sette inn tiltak der det er nødvendig og bidra til varig endring i verdikjeden.

- **Ny retningslinje vedtatt:** I 2024 ble det i tillegg vedtatt en ny retningslinje for hasselnøtter for å redusere risiko for menneskerettighetsbrudd og uakseptable arbeidsforhold i forsyningskjeden. Den er som følger: Hasselnøtter (hvis mer enn 5% og med opprinnelse fra et risikoland) bør være sertifisert i henhold til Rainforest Alliance, eller underlagt andre lignende bærekraftstandarder/prosjekter som når ned til gårdsnivå.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

- **Farmforce:** I løpet av våren 2025 forventer vi å kunne redegjøre for arbeidsforhold og vilkår hos samtlige av våre hasselnøttbønder. Og gjennom dette kunne identifisere forbedringsområder samt mulige tiltak. Se <https://baerekraft.unil.no/artikler/sporbar-hasselnottproduksjon-i-tyrkia>

- **Retningslinje:** Implementeringen av UNILs retningslinje for hasselnøtter forventes å bidra til bedre sporbarhet og styrket innsikt i arbeidsforholdene i verdikjeden. Oppfordring om sertifisering og bærekraftsstandarder på gårdsnivå skal sikre bedre kontroll over arbeidsvilkår, begrensning av barnearbeid og etisk produksjon.

	Prioritert risikoråvare: Ris
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Fullført 2024, arbeid fortsetter i 2025
Mål i rapporteringsåret :	Sikre SRP-sertifisert basmatiris fra Pakistan.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

I 2024 har vi oppnådd SRP-sertifisering for Eldorado Basmatiris, med opprinnelse fra Pakistan og India. I tillegg har vi har jobbet med bevisstgjøring internt når det gjelder bruk av SRP-sertifisering. Fra før av har vi SRP-sertifisering på Eldorado Jasminris Boil in Bag med mulig opprinnelse fra Thailand, Vietnam, Kambodsja, og Eldorado Boil in Bag med mulig opprinnelse fra Pakistan og India.

Les mer om Unils prosjektarbeid innenfor risproduksjon og arbeid med med SRP-sertifisering her: <https://baerekraft.unil.no/artikler/prosjekter-for-risbonders-leveforhold-i-pakistan>

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi anser SRP-sertifisert ris som et godt risikoreduserende tiltak fordi sertifiseringen stiller krav til redusert vannforbruk, bærekraftig landbrukspraksis og bedre arbeidsforhold for bønder. Dette bidrar til å minimere miljøpåvirkning og sosiale risikofaktorer i risproduksjonen.

Vi jobber med å sikre at alle våre risprodukter kan sertifiseres der hvor det er mulig.

	Prioritert risikoråvare: Blåbær
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	I arbeid 2024, fortsetter i 2025
Mål i rapporteringsåret :	Wild Berry Initiative (WBI) er et initiativ i regi av Etisk handel Sverige, som arbeider for å forbedre arbeidsforholdene i den svenske ville bær-industrien. Prosjektet samler aktører fra hele verdikjeden, og Unil har i 2024 støttet Wild Berry Initiative økonomisk. Dette arbeidet er også i tråd med Unils Code of Conduct, som stiller krav om at rekrutteringskostnader ikke skal belastes arbeiderne, i henhold til Employer Pays Principle. I 2024 har ETI Sweden's Wild Berry Initiative (WBI) arbeidet med følgende fokusområder: - Employer Pays Principle (EPP): Innledning av en trinnvis prosess for å overføre rekrutteringskostnader fra arbeidstaker til arbeidsgiver. - Klagemekanisme: Utvikling av en brukervennlig, anonym klagemekanisme for migrantarbeidere. - Rettferdig kompensasjon gjennom transparens og sporbarhet: Økt innsats for å sikre at lønn og arbeidsvilkår er sporbare og rettferdige. - Tilgang til kompensasjon og oppreisning: Identifisering av tilfeller der arbeidere har lidd økonomisk tap, og tiltak for å sikre rettferdig kompensasjon.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

- **Employer Pays Principle:** Kartlagt rekrutteringskostnader for migrantarbeidere i samarbeid med svenske og thailandske aktører. En rapport ble utarbeidet for å vurdere økonomiske konsekvenser og muligheter for implementering av EPP. Innledet dialog med sertifiseringsorganer (KRAV, Fairtrade, IP Sigill) om å integrere EPP i sertifiseringskravene.
- **Klagemekanisme:** En digital klageplattform er under utvikling med planlagt lansering i 2025. Behovsanalyse gjennomført med input fra arbeidere og fagforeninger.
- **Transparens og sporbarhet i lønn:** Arbeidsgivere pålagt mer detaljerte lønns slipper og bedre registrering av arbeidstid. Møter gjennomført med fagforeningene Kommunal og Livs for å sikre tariffavtalens etterlevelse. Økt myndighetskontroll med arbeidstillatelser og ansettelsesvilkår.
- **Tilgang til oppreisning:** Det har blitt identifisert flere tilfeller av urettferdig lønnstrekk og igangsatt arbeid for økonomisk kompensasjon (det har ikke blitt avdekket noe hos leverandører som Unil har tilknytning til). WBI har samarbeidet med International Organization for Migration (IOM) om retningslinjer for å håndtere økonomiske tap for arbeidere.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

For 2025, er følgende mål satt opp som en del av prosjektplanen:

- Forbedret forståelse av utfordringer knyttet til EPP, med en klar plan for videre implementering i 2025.
- Økt transparens i lønns- og arbeidsvilkår, med bedre rutiner for dokumentasjon og kontroll.
- Bedre beskyttelse av arbeideres rettigheter, gjennom innføring av mer effektive rapporterings- og klagemekanismer.
- Styrket samarbeid med sertifiseringsorganer, som legger grunnlaget for mer strukturelle endringer i bransjen.
- I 2025 vil WBI fortsette arbeidet med implementering av EPP, lansering av klagemekanismen og ytterligere tiltak for sporbarhet i lønn og arbeidsvilkår.

I tillegg holder Unil en tett dialog internt for å sikre ansvarlig innkjøp i egen verdikjede.

	Prioritert risikoråvare: Kylling
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Alle potensielle thailandske leverandører skal screenes for å få informasjon helt ned til gårdsnivå

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

Gjennom resultater fra en sosialrevisjon hos en kyllingprodusent i Thailand, avdekket vi i 2023 betydelige HMS-avvik og avvik knyttet til tilbakebetaling av rekrutteringsavgifter. Dette ble fulgt tett opp gjennom året, og i 2024 fikk vi bekreftelse på utførte tilbakebetalinger og utførte forbedrede HMS-tiltak, det ble gjennomført et fysisk møte med leverandøren, og det har blitt implementert Farm First på gårdsnivå. Videre fikk vi mot slutten av 2024 et forbedret revisjonsresultat (fra gjentakende D til C), som var en minimumsforutsetning for videre samarbeid. Saken er dermed lukket, men leverandør følges tett opp videre.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Planlagt besøk av både fabrikk og slakteri i mars 2025, relatert til produsent som vist til over.

	Prioritert risikoråvare: Soya
Overordnet mål :	Vi skal redusere avskoging i vår verdikjede.
Status :	100%
Mål i rapporteringsåret :	Alle produkter hvor soya er en ingrediens skal det sikres ved at soyaen kommer fra bærekraftige kilder eller er RTRS/Pro Terra sertifisert.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

UNIL har i flere år hatt en retningslinje for soya, hvor vi stiller krav om at all soya skal være sertifisert etter anerkjente standarder som RTRS eller ProTerra. Som et resultat av vår oppdaterte risikokartlegging som ble gjennomført i 2024, er soya nå definert som en prioritert råvare.

Soya omfattes av avskogingsforordningen (EUDR) og er dermed underlagt krav om sporbarhet og aktsomhetsvurderinger for å sikre at råvaren ikke bidrar til avskoging. I løpet av 2025 vil UNIL vurdere behovet for å oppdatere sine retningslinjer for soya for å sikre samsvar med de nye kravene i EUDR, inkludert krav til full sporbarhet til opprinnelsessted.

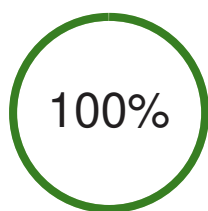
Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Ved å løfte soya til en prioritert råvare og tilpasse innkjøpspraksis til EUDR, forventer UNIL økt sporbarhet i forsyningskjeden, redusert risiko for avskoging og bedre kontroll med arbeidsforhold i produksjonslandene.

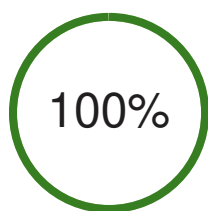
UNIL vil i 2025 overvåke hvordan leverandører tilpasser seg EUDRs krav og evaluere om gjeldende sertifiseringer gir tilstrekkelig beskyttelse mot identifiserte risikoer.

Indikator

Hvis et matprodukt inneholder soya fra risikoland skal soyaen være sertifisert etter RTRS eller Pro Terra

2024

2023

2022

2021

Alle produkter som inneholder soya og kommer fra det vi definerer som risikoland relatert til avskoging innenfor soyaproduksjon, er sertifisert etter RTRS eller Pro Terra.

	Prioritert risikoråvare: Sukker
Overordnet mål :	Vi skal alltid jobbe for at mennesker bakover i vår verdikjede får sine grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretatt.
Status :	I prosess
Mål i rapporteringsåret :	Målet for rapporteringsåret var å kartlegge risiko knyttet til sukkerproduksjon og vurdere hvilke tiltak som er nødvendige for å redusere risiko for blant annet brudd på menneskerettigheter og miljøbelastninger.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

I tillegg til risikokartlegging, ble det sammen med andre aktører i United Nordic gjennomført en vurdering av sertifiseringsordninger, dialog med relevante aktører og en intern forankring av nødvendige krav. Prosessen resulterte i vedtaket av en retningslinje mot slutten av 2024, som legger føringer for arbeidet videre. Vedtaket av den nye retningslinjen anbefaler at rørsukker (ved innhold over 5 %) bør være sertifisert i henhold til anerkjente bærekraftsstandarder som Bonsucro, Proterra, Fairtrade eller KRAV eller være underlagt andre lignende bærekraftsstandarder/prosjekter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Oppfordringen til sertifisert sukker skal bidra til å redusere risikoen for menneskerettighetsbrudd, tvangsarbeid og miljøbelastninger i leverandørkjeden. I 2025 vil vi utarbeide interne rutiner og prosesser for å sikre en tilstrekkelig implementering av retningslinjen. I tillegg vil vi informere og følge opp leverandører for å sikre forståelse og tilpasning til denne oppfordringen til sertifisering. Arbeidet evalueres løpende i 2025 med hensyn til hvorvidt markedet er modent for økt bruk av sertifisert sukker.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

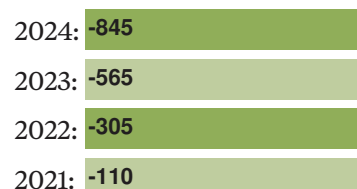
3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Unil har i 2024 fortsatt arbeidet med å redusere vårt miljø- og klimafotavtrykk. Utover å øke andelen av miljøsertifiserte non-food leverandører har vi gjort en rekke tiltak på produkt, emballasje og på vårt lager. I tillegg til øvrige tiltak i verdikjeden jobber vi nå med ISO 140001 sertifisering av vårt lager, som vi forventer å ha klar i mars 2025.

Mål på miljøsertifisering hos leverandører ligger over. I tillegg har vi følgende reduksjon på våre plastmål:

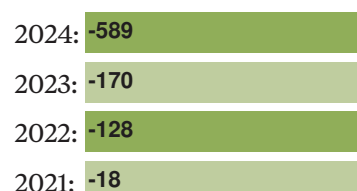
Indikator

Redusere bruk av jomfruelig plast i vår emballasje (-20% jomfruelig, fossil plast).

Vi måler tonn plast redusert gjennom emballasjetiltak gjort i eksisterende sortiment. Verdiene er akkumulert, og målet er at man skal ha gjort plastreduserende tiltak tilsvarende 1122 tonn innen utgangen av 2025. Dette tilsvarer ca. 20 % reduksjon når man ser i forhold til baseline 2020. Status 2024: 845 tonn plast.

Redusere jomfruelig, fossil plast i vårt non-food-sortiment (-20% jomfruelig, fossil plast).

Vi måler tonn plast redusert gjennom tiltak gjort i eksisterende sortiment. Verdiene er akkumulert, og målet er å redusere jomfruelig plast gjennom tiltak tilsvarende 1000 tonn innen utgangen av 2025. Dette tilsvarer 20 % reduksjon sammenlignet med basisåret 2020.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Unils klimaregnskap for 2024 inngår som en del av NorgesGruppens klimaregnskap, som gjennomgår en tredjepartsverifikasjon.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Se rammeverk for aktsomhetsvurderinger: <https://baerekraft.unil.no/aktsomhetsvurderinger/rammeverk-for-aktsomhetsvurderinger>.

I tillegg har utarbeidet et internt dokument for ansvarlig innkjøpspraksis.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

<https://baerekraft.unil.no/krav-og-retningslinjer/krav-og-retningslinjer-til-leverandor-og-produkt>

Det har blitt implementert flere nye retningslinjer i rapporteringsåret, og flere nye retningslinjer er under vurdering.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi har i rapporteringsåret ikke jobbet konkret med tiltak som gjelder fagorganisering og kollektive forhandlinger. Vi støtter opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger og andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon gjennom oppfølging av sosiale revisjoner gjennom vårt medlemskap i BSCI og gjennom prosjektene vi deltar i. Eksempelvis gjennom Quizrr-opplæring og vårt samarbeidsprosjekt på cashewnøtter i Vietnam.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Kompetansebehovet er avhengig av problemstillingene leverandørene står overfor. Dette er typisk generelle arbeidstakerrettigheter og HMS, men vi ser også at det er et fortsatt behov for økt kunnskap rundt medarbeiderinvolvering, fri fagorganisering, diskriminering, levelønn og miljøhåndtering. Vi jobber løpende for å kartlegge kompetansebehov og tilby leverandører relevant opplæring gjennom kurs i regi av eks. Amfori BSCI, prosjektdeltakelse og digitale løsninger som Quizrr.

I Thailand har vi identifisert et spesifikt behov for opplæring innenfor etisk rekruttering relatert til ansettelse av migrantarbeidere i matindustrien. Dette har resultert i tiltak beskrevet i punkt 3.A.1. A.1.

I Vietnam har vi i samarbeid med Etisk handel Norge og andre aktører i bransjen identifisert behovet for kompetanse og opplæring for både bønder og prosesseringsanlegg i bærekraftig jordbrukspraksis og sosial dialog. Dette har resultert i tiltak beskrevet i punkt 3.A.1.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi har omfattende konsernfelles rutiner for antikorrupsjon. I 2024 gjennomførte vi 4 workshops på antikorrupsjonsarbeid. To av disse ble gjennomført på Unils hovedkontor på Skøyen, det ble gjennomført en workshop på vår lagerlokasjon på Våler, og en for våre selgere i forbindelse med et salgsmøte på Hankø. Ca 85 % av alle ansatte deltok. Det er gjort en risikovurdering ned på enkeltpersonnivå for de som ikke deltok og det er konkludert med at det er tilstrekkelig at de siste deltar i 2026.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

<https://baerekraft.unil.no/dyrevelferd>

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Henviser til 1 A: Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger er en dynamisk og pågående prosess som involverer flere avdelinger, hvorav i hovedsak «Kvalitet og Bærekraft» samt «Kategori og Innkjøp». Funksjoner innenfor økonomi, marketing, innkjøp og lager vil også ha roller i arbeidet.

Det overordnede ansvaret for at aktsomhetsvurderinger gjennomføres ligger hos ledergruppen som mottar rapportering på risiko, tiltak og fremdrift to ganger i året. Ansvaret for at aktsomhetsvurderinger operasjonaliseres ligger hos leder for Kvalitet og Bærekraft. Fagsjef Bærekraftig Handel er ansvarlig for å sikre at Unils arbeid med aktsomhetsvurderinger er i henhold til gjeldene lovverk og internasjonale rammeverk, for revidering og oppfølging av rutiner og policyer, opplæring av ansatte og implementering av relevante prosjekter.

Fagsjef Dyrevelferd er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger på dyrevelferd. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede er ansvarlig for gjennomføring av risikovurderinger knyttet til land, råvare og produsent og skal i samarbeid med Fagsjef Bærekraftig Handel og Fagsjef Dyrevelferd utarbeide passende tiltak for å håndtere risiko. Fagsjef Bærekraftig Leverandørkjede skal påse at aktsomhetsvurderinger blir implementert i leverandørkjeden.

Videre ansvar for gjennomføring er spesifisert i interne rutiner. Kategori – og innkjøpssjefer har også en vesentlig rolle i gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger ved å følge rutine for ansvarlig innkjøpspraksis.

Alle mål og status på kvalitets- og bærekraftsrapportering fremlegges for ledelsen årlig.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Ved å følge opp den forventede effekten som har blitt identifisert før tiltaket igangsettes opp mot faktisk effekt. Gjennom leverandørbesøk, dialog med interessenter og valg av sertifiseringsordninger som kan vise til forebyggende og reduserende effekt for negativ påvirkning.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

I håndtering av negativ påvirkning/skade, avhengig av alvorlighetsgrad, omfang og vår muligheter for påvirkning, vil vi med utgangspunkt i situasjonen legge opp til en prosess hvor involverte parter deltar i prosessen for å forebygge, forhindre eller rette opp skade. Tilnærmingen til kommunikasjon vurderes ut ifra situasjonen og i samarbeid med berørte parter. Se rutine for gjenoppretting.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

- **Etisk handel-rapport:** Gjennom årlig rapportering til Etisk handel Norge kommuniserer vi offentlig om vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger inkludert hvordan vi kartlegger og håndterer potensiell og/eller faktisk negativ påvirkning/skade.

- **NorgesGruppen års og bærekraftsrapport:** Fra og med rapporteringsåret 2024, rapporterer Unil på bærekraft hovedsakelig gjennom NorgesGruppen sin års- og bærekraftsrapport. Rapport for 2024 vil bli lansert på NorgesGruppen sine nettsider innen 1. april 2025: <https://www.norgesgruppen.no/barekraft/barekraft-i-norgesgruppen/esg/>

- **Lenke til Norgesgruppens klimaregnskap hvor Unils klimaregnskap er inkludert:**
<https://www.norgesgruppen.no/barekraft/barekraft-i-norgesgruppen/et-miljoennlig-norge/>

- **Egne nettsider:** På våre nettsider beskriver vi vårt bærekraftsarbeid og rapporterer fremdrift på alle våre strategiske bærekraftsmål. Der kommuniserer vi også rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade.

- **Forbrukerservice:** Ved forbrukerhenvendelser gir vi også spesifikk informasjon relatert til vårt arbeid med bærekraft og aktsomhetsvurderinger på generelt- og produktnivå.

- **Øvrig:** Videre kommuniserer Unil også gjennom diverse pressemeldinger, foredrag/presentasjoner.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Alle henvendelser ihht. kravet blir håndtert i likhet med alle øvrige henvendelser via kundeservice og sosiale medier-ansvarlige. Fagsjef bærekraftig handel og fagsjef bærekraftig leverandørkjede er ansvarlige for å svare ut alle henvendelser.

A man wearing a blue long-sleeved shirt and a tan baseball cap is seen from behind, standing in a lush green cornfield. The background shows a line of trees under a warm, golden sunset sky. The man is looking out over the field.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Rutine for gjenoppretting ble forankret av ledergruppen i januar 2023. Et krav i rammeverket for aktsomhetsvurderinger er at selskap skal sikre god gjenoppretting. Gjenoppretting skal sikre at forhold som påfører mennesker og /eller miljø skade skal stoppes, og at den som har fått sine rettigheter krenket skal motta oppreising. Både stater, leverandører og vi som innkjøpere har et ansvar for å påse at ofre får rettmessig gjenoppretting i forhold til type og alvorlighetsgrad av rettighetsbrudd og skade. Det kan oppstå situasjoner hvor det er behov for gjenoppretting når Unil blir kjent med brudd på rettigheter som ikke fanges opp av sosiale revisjoner eller ikke har blitt løst lokalt hos leverandør. Informasjon om slike brudd kan komme fra arbeidere på produksjonssted, fagforeninger, lokale organisasjoner eller media. Selv om det juridiske ansvaret for gjenoppretting i de fleste tilfeller ligger hos ulike lands myndigheter og våre leverandører, forventes det at vi bidrar til å rette opp skade og påser at gjenoppretting blir gjennomført. Det er derfor viktig at Unil har en rutine for gjenoppretting som skal iverksettes i slike tilfeller.

Unil vil iverksette rutinen for gjenoppretting i situasjoner der;

- Situasjonen er presserende for ofrene og /eller en forsinket respons kan gjøre situasjonen verre eller gjøre det vanskeligere å håndtere og
- Den berørte parten ber om støtte og
- Det ikke er risiko for at Unils handlinger undergraver lokale rettslige prosesser eller på annen måte utsetter den berørte parten/offeret for ytterligere risiko.

Et steg i rutinen er å identifisere og definere hvilket ansvar de involverte leverandørkjedeaktørene har og påse at gjenoppretting blir gjennomført. Det kan være tilfeller der det umiddelbare behovet for handling for å stoppe skaden kan avvike fra det langsiktige kompensasjonsbehovet. Vår rutine definerer ansvarsavklaring.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Se 3.A.1 om kylling

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Alle våre produkter er merket med vår kontaktinformasjon samt web-adresse. Vår eksterne varslingskanal er lett tilgjengelig på våre nettsider både på norsk og engelsk.

<https://unil.no/supplier-information/> Gjennom sosiale revisjoner slik som BSCI og SEDEX sikrer vi at arbeidere har tilgang til effektive klagemekanismer.

Flere av sertifiseringsordningene vi benytter har også klagemekanismer og vi blir informert om viktige interne hendelser via sertifiseringsordningene.

Kontaktinformasjon:

Unil AS

Kari Deraas (vikar fagsjef bærekraftig handel) og Julie Haugli Aarnes (fagsjef bærekraftig handel)
kari.deraas@unil.no, julie.haugli.aarnes@unil.no